

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1TdoV/17/2023
Identifikačné číslo spisu: 2022010025
Dátum vydania rozhodnutia: 10.03.2026
Meno a priezvisko: JUDr. František Mozner
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:2022010025.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Františka Moznera a sudcov JUDr. Petra Paludu, JUDr. Martina Bargela, JUDr. Dany Wänkeovej a JUDr. Patrika Príbelského, PhD. v trestnej veci obvinenej Mgr. L. Z. o uznaní a výkone rozhodnutia o peňažnej sankcii v Európskej únii, na neverejnom zasadnutí konanom 10. marca 2026 v Bratislave, o dovolaní obvinenej Mgr. L. Z. proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. januára 2023, sp. zn. 3 Urto 1/2023, takto

rozhodol:

I. Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovuje, že uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. januára 2023, sp. zn. 3 Urto 1/2023, a konaním, ktoré mu predchádzalo, bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku porušený zákon v ustanovení § 168 ods. 1 Trestného poriadku v neprospech obvinenej Mgr. L. Z..

II. Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušuje uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. januára 2023, sp. zn. 3 Urto 1/2023, a rozsudok Krajského súdu v Trnave z 15. novembra 2022, sp. zn. 6Ntc/10/2022, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

III. Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikazuje Krajskému súdu v Trnave, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie

Napadnutým rozhodnutím Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd odvolací podľa § 518 ods. 4 Trestného poriadku zamietol odvolanie obvinenej proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 15. novembra 2022, sp. zn. 6Ntc/10/2022, ktorým sa rozhodlo podľa § 11 ods. 2, § 13 ods. 1, ods. 3 zákona č. 183/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí o peňažnej sankcii v Európskej únii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 183/2011 Z. z.“) o uznaní a výkone rozsudku Mestského súdu v Prahe zo 14. septembra 2021, sp. zn. 45T/8/2020, v spojení s rozsudkom Vrchného súdu v Prahe z 30. marca 2022, sp. zn. 8To/2/2022, ktorým bola obvinená na tam uvedenom

skutkovom základe uznaná za vinnú zo zločinu skrátenia dane, poplatku a podobnej povinnej platby spolupáchateľstvom podľa § 23 k § 240 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 3 Trestného zákona Českej republiky, za čo jej podľa § 67 ods. 1, § 68 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona Českej republiky bol uložený peňažný trest vo výmere 200 denných sadzieb, pričom denná sadzba predstavuje 8 000 Kč, a teda celkom vo výmere 1 600 000 Kč. Krajský súd v Trnave podľa § 13 ods. 2, § 19 zákona č. 183/2011 Z. z. a § 56 ods. 1 Trestného zákona uložil obvinenej peňažný trest vo výške 65 439,67 eur s tým, že pre prípad, že by výkon tohto peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, jej podľa § 13 ods. 2 zákona č. 183/2011 Z. z. a § 57 ods. 3 Trestného zákona ustanovil náhradný trest odňatia slobody vo výmere 400 dní. Rozhodol tiež, že podľa § 18 ods. 1 zákona č. 183/2011 Z. z. a § 57 ods. 2 Trestného zákona zaplatená suma peňažného trestu pripadá Slovenskej republike.

Obvinená proti tomuto rozhodnutiu i jemu predchádzajúcemu konaniu podala dovolanie z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) a i) Trestného poriadku.

Opodstatnenosť svojho dovolania odvodzuje z nepreskúmateľného vysporiadania sa s jej námietkou porušenia neustrannosti súdu v štáte pôvodu. S poukazom na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 25. novembra 2021 vo veci Mucha proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 63709/19, uviedla, že nebola dodržaná jej prezumpcia neviny, nakoľko Mestský súd v Prahe, zložený čiastočne zo sudcov, ktorí tvorili senát v jej veci, ju de facto uznal za vinnú z inkriminovanej trestnej činnosti už rozsudkom Mestského súdu v Prahe zo 7. mája 2021, sp. zn. 45T/4/2020, ktorý sa jej priamo netýka. Slovenské súdy podľa obvinenej boli povinné skúmať dodržanie jej procesných práv zo strany justičných orgánov štátu pôvodu, a to najmä najvyšší súd, ktorý bol informovaný, že Najvyšší súd Českej republiky postúpil jej dovolanie (podané v štáte pôvodu) Ministerstvu spravodlivosti Českej republiky ako podnet k sťažnosti pre porušenie zákona. Odôvodnenie najvyššieho súdu, že táto námietka môže byť vecne posúdená iba v štáte pôvodu, považuje za formalistické a nezodpovedajúce medzinárodným záväzkom vyplývajúcim okrem iného z Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a to konkrétne jej právu na spravodlivý proces.

V ďalšej časti obvinená namietla porušenie svojho práva na účinnú obhajobu z dôvodu, že nemala obhajcu od začiatku vyšetrovania. Podľa obvinenej vyvstáva otázka, či české orgány činné v trestnom konaní nepochybili pri určovaní miestnej príslušnosti pri ustanovení advokáta, pretože kritériá uvedené v § 18 Trestného poriadku Českej republiky sú vo vzťahu vzájomnej hierarchie; kritérium miesta, kde čin vyšiel najavo, možno uplatniť až vtedy, ak nie je možné miestnu príslušnosť určiť na základe miesta, kde sa čin stal ani na základe miesta, kde obvinený býva, pracuje alebo sa zdržiava. Podstata problému podľa obvinenej spočíva v tom, že podaním návrhu na ustanovenie obhajcu na zrejme nepríslušnom súde, keďže skorším úkonom v tejto veci bola založená príslušnosť Okresného súdu Skalica, bolo porušené jej právo na zákonného sudcu, čo zároveň znemožnilo jej účinnú obhajobu, keďže od začiatku trestného konania nemala žiadnu vedomosť o realizovaných procesných úkonoch. Obvinená okrem toho namietla, že bola odsúdená na základe výpovedí svedkov z prípravného konania, ktorých nemala možnosť vypočuť pred súdom, pretože napríklad jeden z týchto kľúčových svedkov zomrel. Obvinená zároveň vytkla súdom konajúcim v štáte pôvodu, že jej tvrdeniam a priori neverili z dôvodu jej procesného postavenia, hoci svedkovia boli vyhodnotení ako nedôveryhodní.

V súlade s uvedeným obvinená navrhla, aby dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu ako aj jemu predchádzajúci prvostupňový rozsudok a vec vrátil Krajskému súdu v Trnave na ďalšie konanie.

Prokurátorka Krajskej prokuratúry v Trnave k tomuto dovolaniu uviedla, že námietky uplatnené obvinenou nezodpovedajú dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c) a i) Trestného poriadku. Krajský súd v Trnave i najvyšší súd sa podľa jej názoru dôsledne zaoberali všetkými relevantnými skutočnosťami pre ich rozhodnutie. Zdôraznila, že uznávacie konanie sa riadi zásadou vzájomnej dôvery, a preto slovenské súdy neboli oprávnené skúmať a hodnotiť trestné konanie, ktoré sa viedlo v Českej republike. V tejto veci podľa jej názoru nebola zistená žiadna pochybnosť o porušení základných práv alebo základných právnych zásad zakotvených v čl. 6 Zmluvy o Európskej únii, odôvodňujúca postup

podľa § 12 ods. 3 zákona č. 183/2011 Z. z.

Nakoľko námietky obvinenej podľa prokurátorky môžu byť vecne posúdené iba v rámci dovolacieho konania v štáte pôvodu, navrhla, aby najvyšší súd podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol dovolanie obvinenej.

Obvinená k vyjadreniu prokurátorky vo vlastnom podaní zopakovala, že slovenské súdy nemali rozhodnúť o uznaní a výkone rozhodnutí vydaných v Českej republike, keďže v konaní v štáte pôvodu nebola rešpektovaná jej prezumpcia nevinoty.

Najvyšší súd ako súd dovolací po zistení, že dovolanie obvinenej spĺňa všetky formálne podmienky podľa § 382 písm. a), b) a d) až f) Trestného poriadku, sústredil svoju pozornosť na jeho vecnú stránku a podľa § 382a Trestného poriadku dospel k záveru, že dôvod dovolania uvedený v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je zjavne preukázaný a zrejmý.

S ohľadom na povahu napadnutého rozhodnutia je potrebné najprv uviesť, že dovolanie podľa § 368 ods. 1, ods. 2 písm. a), h) Trestného poriadku je prípustné aj proti uzneseniu o zamietnutí odvolania proti rozsudku súdu prvého stupňa a že zákon nerozlišuje, či toto rozhodnutie bolo vydané v konaní podľa tretej časti Trestného poriadku alebo v tzv. uznávacom konaní podľa tretej hlavy piatej časti Trestného poriadku, zákona č. 549/2011 Z. z., zákona č. 533/2011 Z. z. alebo zákona č. 183/2011 Z. z., ako je tomu v posudzovanej veci. Pre úspešnosť dovolania v týchto špecifických prípadoch musia byť splnené podmienky uvedené v § 372, § 373 Trestného poriadku a naplnený dovolací dôvod podľa § 371 Trestného poriadku, viažuci sa na uznávacie rozhodnutie alebo aj konanie, ktoré mu predchádzalo, nie však na ne/uznané rozhodnutie štátu pôvodu a jemu predchádzajúce konanie, ktoré nepodliehajú slovenskému dovolaciemu prieskumu [k tomu pozri rozhodnutie uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod č. 3/2017].

Pokiaľ ide o východiská, s ktorými najvyšší súd pristupuje k posudzovaniu jednotlivých dovolaní, jeho viazanosť dôvodmi dovolania podľa § 374 ods. 1, ods. 2 a § 385 ods. 1 Trestného poriadku sa netýka formálno-právneho uplatnenia niektorého (či viacerých) z dovolacích dôvodov vymedzených v § 371 ods. 1 až ods. 3 Trestného poriadku, ale vecných chýb, ktoré dovolateľ namietol (rozhodnutie uverejnené v Zbierke pod č. 120/2012). Dovolateľ teda musí špecifikovať, ktorú časť rozhodnutia napáda (či spochybňuje zákonnosť rozhodnutia ako celku alebo len niektorý/é z jeho výrokov a prípadne aj konanie, ktoré predchádza tomu zodpovedajúcej časti) a v nadväznosti na to uviesť konkrétne chyby, ktoré majú zakladať nezákonnosť dotknutej časti rozhodnutia. Inými slovami zodpovednosť za kvalitu dovolania znáša sám dovolateľ, keďže iba on určuje rozsah a hĺbku posudzovania veci dovolacím súdom. Dovolací súd nemôže na seba prebrať vlastnú aktivitu dovolateľa a iniciatívne zisťovať chyby v napadnutom rozhodnutí alebo aj v jemu predchádzajúcom konaní, ktoré by zodpovedali niektorému z prípustných dovolacích dôvodov.

Dovolanie obvinenej možno vecne posúdiť iba v rámci deklarovaného zásadného porušenia jej obhajovacích práv [dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku], a teda v otázke preskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia o nespĺnení dôvodu pre odmietnutie uznania a výkonu rozhodnutia o peňažnej sankcii podľa § 12 ods. 2 písm. f) zákona č. 183/2011 Z. z.

Na dôvažok, zákon č. 183/2011 Z. z. je procesným predpisom, a preto nesprávne použitie jeho ustanovení nemôže vyústiť do naplnenia formálne uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktorému zodpovedajú iba hmotnoprávne pochybenia.

Podľa § 12 ods. 2 písm. f) zákona č. 183/2011 Z. z. uznanie a výkon rozhodnutia o peňažnej sankcii súd odmietne aj vtedy, ak z osvedčenia vyplývajú skutočnosti, ktoré vedú k dôvodnému podozreniu možného porušenia základných práv alebo základných právnych zásad zakotvených v článku 6 Zmluvy o Európskej únii v konaní, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia o peňažnej sankcii.

Podľa § 12 ods. 3 zákona č. 183/2011 Z. z., ak je daný dôvod na odmietnutie uznania a výkonu rozhodnutia o peňažnej sankcii podľa odseku 2, súd pred prijatím takého rozhodnutia požiada justičný orgán štátu pôvodu o stanovisko, a ak je to potrebné, aj o bezodkladné zaslanie dodatočných informácií nevyhnutných pre svoje rozhodnutie.

Článok 6 Zmluvy o Európskej únii okrem iného zakotvuje právnu záväznosť Charty základných práv Európskej únie s tým, že má rovnakú právnu silu ako zmluva.

Podľa čl. 52 ods. 3 veta prvá Charty základných práv Európskej únie v rozsahu, v akom táto charta obsahuje práva, ktoré zodpovedajú právam zaručeným v Európskom dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd, zmysel a rozsah týchto práv je rovnaký ako zmysel a rozsah práv ustanovených v uvedenom dohovore.

Právo na nestranný súd zaručuje čl. 47 veta druhá Charty základných práv Európskej únie a čl. 6 ods. 1 veta prvá Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Obvinená v štádiu odvolacieho uznávacieho konania namietla porušenie svojho práva na nestranný súd v štáte pôvodu z dôvodu účasti dvoch sudkýň na vydaní skoršieho rozhodnutia v súvisiacej veci, ktoré má predčasne vyslovovať záver o jej vine za inkriminovaný skutok, čo v zmysle rozhodovacej praxe Súdneho dvora Európskej únie i Európskeho súdu pre ľudské práva môže kolidovať s právnym na nestranný súd (pozri napr. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Mucha proti Slovenskej republike z 25. novembra 2021, sťažnosť č. 63703/19, ako aj citovanú judikatúru).

Súdny dvor Európskej únie v tejto súvislosti uviedol, že v súlade s čl. 3 Rámcového rozhodnutia Rady 2005/214/SVV z 24. februára 2005 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na peňažné sankcie sa toto rámcové rozhodnutie (podľa ktorého je potrebné vykladať jednotlivé ustanovenia zákona č. 183/2011 Z. z.) nedotýka povinnosti dodržiavať základné práva a základné právne zásady zakotvené v čl. 6 Zmluvy o Európskej únii. Preto čl. 20 ods. 3 tohto rámcového rozhodnutia [obsahovo zodpovedajúci § 12 ods. 2 písm. f) zákona č. 183/2011 Z. z.] tiež stanovuje, že ak vzhľadom na dostupné informácie príslušný orgán vykonávajúceho členského štátu konštatuje, že osvedčenie uvedené v článku 4 rámcového rozhodnutia vedie k domnienke, že došlo k porušeniu uvedených základných práv alebo základných právnych zásad, môže odmietnuť uznanie a výkon zaslaného rozhodnutia (k tomu pozri najmä výrokovú časť a bod 26 rozsudku Súdneho dvora Európskej únie zo 6. októbra 2021 vo veci C-338/20 a tiež bod 44 rozsudku Súdneho dvora Európskej únie z 5. decembra 2019 vo veci C-671/18).

Súdy vykonávajúceho štátu sa teda pri rozhodovaní o uznaní a výkone cudzieho rozhodnutia o peňažnej sankcii podľa § 12 ods. 2 písm. f) zákona č. 183/2011 Z. z. musia zaoberať konkrétnymi okolnosťami vyvolávajúcimi rozumnú pochybnosť o nerešpektovaní čl. 6 Zmluvy o Európskej únii v konaní vedenom v štáte pôvodu.

Obvinenej námietka smerujúca voči konaniu vedenému v štáte pôvodu zakladá vo svetle už zmieneného rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva dôvodné podozrenie z porušenia jej základných práv zakotvených v čl. 6 Zmluvy o Európskej únii, mohla by naplniť dôvod pre neuznanie cudzieho rozhodnutia o peňažnej sankcii podľa § 12 ods. 2 písm. f) zákona č. 183/2011 Z. z., a preto sa vykonávajúci justičný orgán mal vecne zaoberať otázkou, či obvinená v štáte pôvodu mala zabezpečené právo na nestranný súd. V takejto situácii bol vykonávajúci justičný orgán zároveň povinný požiadať justičný orgán štátu pôvodu o všetky potrebné informácie a tento je povinný mu tieto informácie oznámiť (pozri tiež rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 5. decembra 2019 vo veci C-671/18, body 44 a 45, ako aj citovanú judikatúru).

Odvolací súd v napadnutom rozhodnutí (na s. 13) uviedol, že „v konaní nezistil žiadny dôvod na odmietnutie uznania a výkonu rozhodnutia o uložení peňažnej sankcie odsúdenej podľa § 12 zákona č. 183/2011 Z. z.“ a že „nie je oprávneným orgánom na hodnotenie konania, ktorého predmetom bolo

rozhodovanie o vine odsúdenej v štáte pôvodu. Odsúdená správne vo svojom odvolaní konštatovala, že predmetom konania o uznaní a výkone cudzozemského rozhodnutia nie je preskúvanie uznávaného rozhodnutia vo veci samej, súd je viazaný skutkovými zisteniami a právnymi závermi, ku ktorým dospel súd štátu pôvodu. (...) Originál predmetného osvedčenia bol krajskému súdu zaslaný Městským soudem v Praze a nevyplývajú z neho žiadne možné porušenia základných práv alebo základných právnych zásad zakotvených v článku 6 Zmluvy o Európskej únii v konaní, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia o peňažnej sankcii, ako to tvrdí odsúdená. Námietky, ktoré odsúdená uviedla vo svojom dovolaní budú predmetom preskúmania Ministerstva spravodlivosti Českej republiky a prípadného dovolacieho konania.“

Z uvedeného vyplýva, že odvolací súd si nesprávnym výkladom relevantnej právnej úpravy svoju prieskumnú povinnosť riadne nesplnil a v nadväznosti na to obvinenej neposkytol primeranú odpoveď na jej podstatnú námietku porušenia práva na nestranný súd (v podstate ju vylúčil z rozsahu svojho posúdenia a obvinenú odkázal na konanie v štáte pôvodu), čím porušil § 168 ods. 1 Trestného poriadku a zároveň zasiahol do jej práva na spravodlivý proces.

Úlohou krajského súdu bude odstrániť tento nedostatok pri opätovnom rozhodovaní o uznaní a výkone rozhodnutia o peňažnej sankcii vydaného v Českej republike.

Obvinená v pôvodnom - uznávacom konaní osobitne neupozornila na ďalšie procesné pochybenia, ktoré v tomto dovolacom konaní podraďuje pod porušenie jej práva na účinnú obhajobu v konaní vedenom v štáte pôvodu. Za adekvátnu formu uplatnenia námietky, na ktorú by odvolací súd mal poskytnúť primeranú odpoveď, pritom nemožno bez ďalšieho považovať pripojenie dovolania podaného v štáte pôvodu (v ktorom sa popri iných námietkach spochybňuje rešpektovanie práva na nestranný súd) k odvolaniu proti uznávaciemu rozsudku, v ktorom sa namieta iba porušenie práva na nestranný súd v štáte pôvodu. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia tak v tomto ohľade „netrpí“ žiadnym nedostatkom.

Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.